

LIMBO

Europako Gobernuren batek “zeruan” onartu edo “infernura” itzularazten dituen arte, asilo-eskatzaileak dauden “linborako” sarrera bat.

Egilea: Rosabel Argote

LIMBO

★ LIMBO ★		CINEMA TICKET
ZUZENDARIA	Ben Sharrock	LIMBO
AKTOREAK	Sidse Babbett Knudsen, Amir El-Masry, Kenneth Collard, Vikash Bhai, Lewis Gribben, Kais Nashif, Grace Chilton, Cameron Fulton, Ola Orebiyi, Kwabena Ansah	HERRIALDEA, URTEA Erresuma Batua 2020
SARIAK	2020: Donostiako Zinemaldia: Gazteriaren Saria 2020: British Independent Film Awards (BIFA): 4 izendapen, aktore onena barne (El-Masry)	ETIKETAK #Asiloa #Errefuxiatuak #AsiloEskaera #KulturartekoElkarbizitza

SINOPSISIA

Omar musikari gaztea da, etorkizun handikoa. Siriako familiarengandik bananduta, Eskoziako uharte urrun batean harrapatuta dago, asilo-eskaeraren erantzua zain. Besoan daraman eskaiolaren ondorioz, ezin du bere instrumentua —lauta— jo, eta paisaia epikoetan zehar ibilitzeko ohitura du, iragan konplexuari eta etorkizun etsigarriari erantzunak bilatuz. Beharbada harrapatuta dago, baina ez dago bakarrik. Omar eta bere pisukide berriak kontzientzia kultureko eskoletara joaten dira, izugarri gaizki interpretatuak. *Friends* telesailaren maratoi bat egiten dute, Ross eta Rachel-ek harremana denbora batez eteten dutela eztabaidatzen dute, eta Farhad, Freddie Mercuryrekin obsesionatuta dagoena, Omar konbentzitzen saiatzen da herriko mikrofono irekian parte hartu dezan.

(Sinopsiaren iturria: Zinemaldia)

TRAILERRA > www.sansebastianfestival.com/2020/sections_and_films/7/680998/in
PODCAST-A > vecines.cear-euskadi.org

BiZINETza KRITIKA

VeCINEs

Ezerezaren erdian dagoen aterpetxe batean asilo-eskatzailleak bizi dira, nazioarteko babesa eskatzen dutenetik, harik eta, hilabete edo urte batzuk geroago, gobernu europarren batek asiloa ematen dien ala ez jakinarazten dien arte. Umore lehorra. Hasieran, etorkinak eta errefuxiatuak mespretxatzen dituen, eta, geroago, samurtasunez hartzen dituen jendarteari buruzko parodia. Maitasuna piztuko digu komunitatea osatzen duten pertsonaia guztiekiko, maitagarri bihurtzen baitute “itxaron dezakeen zeru” hori.

Badago leku bat, zeruaren eta infernuaren artean, *linbo* izenekoa. Egia esan, ez da leku bakar bat; leku asko dira. Linbo horietako batean bizi dira gerraren infernutik ihes egin zutenak, edo homosexualak, sindikalistak edo gutxiengo etnikoetakoak izateagatik jatorrizko herrialdean pairatutako jazarpenaren infernutik ihes egin zuten errefuxiatuak. Paradisu zerutiara Mendebaldean egongo zela uste zuten. Hori dela eta, bizitza jokoan jarri zuten, eta jokoan jartzen jarraitzen dute, hori lortzeko (2020an 3.200 pertsona hil ziren mundu osoko migrazio-bideetan, OMEren arabera). Mendebaldearen ateetara iristen direnean, herrialde seguruetakoa sistema blindatuak ez die, besterik gabe, sartzen uzten. Linboetako batera bidaltzen dituzte, asilo-eskatzaillei ostatu emateko gobernuak egokitutako lekuetara, harrera-herrialdeak babesa eman ala ez erabaki bitartean.

Linbo horri buruz, herritarrek, oro har, ezer gutxi dakigu. Datu kuantitatiboak baino ez ditugu ezagutzen: aterpetxei buruzko estatistikak, aurrekontu publikoen partidak horiek mantentzeko, linboan dauden biztanleen portzentajeak nazionalitatearen arabera... Hala ere, zenbaki hauetatik harago, ez dakigu ia ezer asiloa eskatzen duten eta linboan bizi diren pertsonen alderdi gizatiarrari buruz. Ezjakintasun horrek ekarri du, egungo nazioarteko testuinguruarekin batera, *Limbo* filmak ongietorri beroa jaso izana. Izan ere, *Limbo*-rekin, zazpigarren arteak errefuxiatuen linboko bizimodua erakusten digu, eta irudi humanizatua, maitagarria, samurra eskaintzen digu, batzuetan lazgarria, eta, besteetan, barrez lehertzekoa.

Ben Sharrok britainiarrak zuzendu du filma, eta Irune Gurtubai bizkaitarrak ekoitzi du. Eskoziako Hebrida

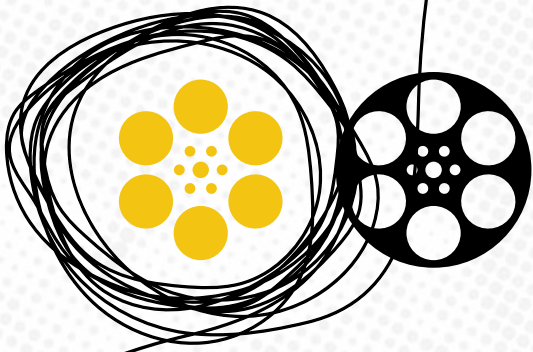
uharteetako Uist uhartean bizi den urruneko herri baten egunerokotasuna kontatzen du; bertan bizi dira herrikoak eta errefuxiatu talde bat, denak gizonak, gobernuak bertako aterpe batean “erbesteratu” dituenak.

Omar (Amir El-Masry) siriarrak gaztea da protagonista, jada jotzen ez duen laut bat uhartetik paseatzen duena. Bere lagunak onena Farhad (Vikash Bhai) da, afganiarra, dibertigarria, Freddy Mercuryren jarraitzaile sutsua. Wasef (Ola Orebiyi) ere bertan dago, Chelseak futbolari gisa noiz fitxatuko zain egunak kontatzen dituen nigeriarra. Denek, elkarrekin, orduan igarotzen dituzte aterpetxeko atean, Royal Mail-en banaketa-kamioiaren zain. Beren bizitzen erdigunea gobernuaren gutunaren zain egotean datza (Farhadek 32 hilabete daramatza zain); izan ere, gutunaren bidez jakingo dute asiloa ukatu eta deportatzen dituzten, ala ez. Egia da, itxaronaldian, errefuxiatu horiek ez daudela bakarrik. Herriaren parte dira dagoeneko, eta herritarrek, beren bizitza arrunt —eta, aldi berean, apartan— hartzen dituzte errefuxiatuak. Adineko emakumeak begirada xenofoboak botatzen dizkie. Gazte batzuek Omarri esaten diote ez jartzeko bonbarrik, ez bortxatzeko, baina, handik gutxira, autoz lagunduko dute Omar, joan behar duen lekuetara. Supermerkatuko pakistandarreko dendariak Siriako espeziak lortzen ditu, bere laguna alaitzeko. Bi irakasle xelebrek “egokitze kulturala” irakasten diote, Monty Python estiloen...

Pertsonaia horiek guztiak uhartearen mapan jartzen ditu Sharrokek, Aki Kausrismäki zinema zuzendaria eta haren *Al otro lado de la esperanza* (errefuxiatu siriarrak bati buruzkoa ere) filma gogorarazten dituen umorez marraztuta. Izan ere, Ben Sharrok, Kausrismäki bezala (baita Ken Loachek ere, bere erretratu sozial batzuetan), erregistro dramatiko aldendu, eta umorean babesten da salaketa soziala egiteko. Horretarako, bere kamera mikroskopioa bailitzan aktibatzen du: herriko auzo-komunitatean barneratu, eta salbamendu bakarra dela erakusten digu, hari esker asiloa eskatzen duten haurrak ez baitira itxaronaldian itotzen. Sharroken sentiberatasun, zorrotzasun eta samurtasunak azaltzen du, BiZinetza ekimeneko filmaren artean, Limbo izatea asilo-arloko 2020ko FILMA.

Esaten dutenez, leku batzuetan geratu egiten gara, eta leku batzuk gudan geratzen dira. Film hau, zalantzarik gabe, bigarren mota horretakoa da. Filma amaitzean konturatuko gara horretaz: zinema-areto argiak piztean, ikusle gisa, ohartuko gara ez gaudela Uisten, hemen baizik. Orduan deskubrituko dugu zinemako pertsonaien erregistroan markatuta geratuko zaigula Omar, Farhad, Wasef eta gainerako oroitzapena, errealtatea beste era batera erakusten digutelako. Pertsonaia horien eskutik, gogoratu egingo dugu zinema-sarrerak bati esker ezagutu dugun linbo, eta, aldi berean, sarrera hori esker, leku horietako batean sartuko gara; alde egin arren, inoiz uzten ez duzun leku horietako batean.

BIRBOBINAKETA

ERREPARATU BEHARREKO ESZENAK, ELKARRIZKETAK ETA XEHETASUNAK, TEKNIKOAK ZEIN ARGUMENTUARI BURUZKOAK

II LINBOAK ESPAINIAKO ESTATUAN

Espainiako Estatuan asilo-eskubidea arautzen duen urriaren 30eko 12/2009 Legearen arabera, Estatuak baliabideak eman behar dizkie nazioarteko babesak eskatzen duten pertsonen —adibidez, ostatua— beren oinarrizko beharrak baldintza duinetan betetzeko. Hori dela eta, Gobernuak (Gizarteratze Ministeriotik eta Migrazioen Idazkaritzaren bidez), betebeharrak hori betetzeko, Nazioarteko Babeseko Eskatzaile eta Onuradunentzako Harrera eta Integrazio Sistema (SAISAR) garatu zuen; sistema horrek estatuko harrera-baliabideen sare bat du (etxebizitzak, ostatuak, *Limbo* filmeko moduko aterpeak).

- Asilo-eskatzaileen %30ek, gutxi gorabehera, SAISARen sartzea eskatzen dute.
- 2019an, Espainiako Estatuan 118.273 pertsonak eskatu zuten asiloa; 2020an, pandemia egon arren, 84.000 lagunek.
- 2019an, sisteman sartzea eskatu zuten asilo-eskatzaileen %83ri soilik eman zitzaizkien laguntza, eta, ondorioz, milaka laguneko itxaron-zerrenda sortu zen.
- CEAR da harrera-plazak kudeatzen dituen antolakundeetako bat. 2020an, CEAREk aldi baterako 1.915 harrera-plaza kudeatu ditu, nazioarteko babesak eskatzen duten pertsonen arretara bideratuak. Plaza hauek Andaluzian, Kanarrietan, Katalunian, Valentziako Erkidegoan, EAEn, Nafarroan eta Madrilen daude.

Asilo-eskatzaileak harrera-baliabide horietan egoten diren denbora aldakorra da. Imajinatzen al duzu zer den bertan bizitzea, edozein unetan gobernuaren jakinarazpen baten zain zauden bitartean, zure asilo-eskaera onartua edo ukatua izan dela esanez, *Limbo* filmean bezala?

II LINBOAK EAEN

Barne Ministerioaren datuen arabera, 2019an, EAEn, 4.826 pertsonak eskatu zuten asiloa; 3.395 Bizkaian, 891 Araban eta 540 Gipuzkoan. 2019an aurkeztutako asilo-eskaera guztietatik, CEAR-Euskadik ia erdiak (2.328) lagundu zituen. Eskaera egin zuten pertsonen nazionalitate gehienak Venezuela, Nikaragua, Kolonbia eta Honduras izan ziren, hurrenkera horretan.

CEAR-Euskadik 198 harrera-plaza kudeatzen ditu EAEn, 3 lurraldeen artean banatuta: 106 Bizkaian (19 etxebizitza), 42 Araban (7 etxebizitza) eta 50 Gipuzkoan (9 etxebizitza). Plaza horietan, asilo-eskatzaileak 6 eta 9 hilabete bitartean bizi dira. Kontua da eskaerak ez direla epe horretan ebazten. Zer gertatzen da gero?

biZiNetZA

PATIOA

Zine-forumetan eta topaketetan erabiltzeko
EZTABAIDA ETA DINAMIZAZIORAKO beste galderak

SOILIK 20TIK 1 DOA ZERURA

Espainiako Estatuak 20 asilo-eskatzaitetik bakarrari ematen dio babes. 2019an, 3.000 lagunek baino ez zuten nazioarteko babesa lortu, eta urte horretan 118.264 asilo-eskaera egon ziren. %5 hori Europako Batasuneko (EB) batez bestekoa baino askoz txikiagoa da; EBean, eskaeren %30 inguru, aldeko ebazpenak dira.

Limbo filmak asiloa ukatu dieten zenbait eskatzaileraren istorioa jasotzen du. Jasanezina da beren etsipena jaioterrira itzultzeko zorian daudela ikustean, non jazarriak izan diren sexu-orientazioagatik edo etnia minoritario bateko kide izateagatik. Jasanezina da Limbo-ko pertsonaientzat, eta hala da ere gure inguruko pertsonentzat, guk jakin gabe, nahiago izan baitute Estatuan "paperik gabe" geratu, infernura itzultzea baino. Haien istorioak bertatik bertara ezagutzeko, gure ingurura begiratzea besterik ez dugu, eta gure atarian, lanean edo kalean, Boli Kostako, Maliko, Afrika Erdiko Errepublikako, Hondurasko, Ukrainako pertsonak bizi direla ikusiko dugu, baimenik edo atzerritarren identifikazio-zenbakirik gabe; baina hori ez da delituak egiteagatik, baizik eta, Estatuak, egun batean, haiek ez babestea erabaki zuelako.

Harrera-jendartearen esku dago, behin "linbotik" bota eta "zerurako" atea itxi ondoren, gure auzo, hiri eta herriak bigarren "infernu" bat ez bihurtzea.

